

Imię i nazwisko autora pracy: Małgorzata Romaniuk

Tytuł pracy w języku polskim: Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Streszczenie pracy w języku polskim

Przedmiot dysertacji doktorskiej, zatytułowanej: Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stanowią rozważania związane z zagadnieniem treści i zakresu obowiązków państwa wobec osób uprawnionych do alimentów, które nie mogą tego prawa wyegzekwować od zobowiązanego i szukają ochrony tegoż państwa oraz jego pomocy w realizacji tych praw z wykorzystaniem innych instrumentów. Konstytucyjną, a także wynikającą z nauki społecznej Kościoła, podstawą do poszukiwania takiej ochrony jest zasada wspierania rodziny, jako podstawowej komórki społecznej. Instytucjonalnym przejawem z kolei tego obowiązku jest organizacja funduszu alimentacyjnego, które to zadanie w pewnym zakresie rekompensuje osobie uprawnionej do alimentów w szerokim ujęciu poszukiwanie takiej pomocy. Charakter prawny jak i zakres tej pomocy wyklucza nazwanie jej formą zastępczą wobec obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego, ponieważ jednocześnie udzielenie takiej pomocy rodzi określone obowiązki dłużnika alimentacyjnego wobec państwa, nie wygaszając przecież obowiązku alimentacyjnego dłużnika wobec uprawnionych do alimentacji w świetle kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Można zaryzykować stwierdzenie, że istota tej pomocy, a przede wszystkim podstawa nabycia praw do niej rodzi pokusę zarówno wierzyciela jak i zobowiązanego (częstokroć można doszukiwać się niesformalizowanej współpracy, wprost mówiąc z umowy obu wskazanych stron) do nadużywania tego prawa i wyłudzenia tym samym świadczeń, których źródłem jest fundusz alimentacyjny. W konsekwencji analiza prawna i oparta na nich rozprawa obejmują w szczególności swoim zakresem, działania organów państwa jak i pozostałych uczestników – adresatów tych działań dokonywane na etapie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na etapie pobierania przyznanych świadczeń. Przesłanki od zaistnienia, których uzależnione jest ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zawarte są w różnych aktach normatywnych, dlatego też temat rozprawy obejmuje swoim zakresem analizę przesłanek administracyjno i cywilnoprawnych. Problematyka ta nacechowana wątpliwościami, stanowi niewątpliwie obszar wart omówienia, w tym ustalenie lokacji stosunku alimentacyjnego w ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ukazanie relacji tego obowiązku, do obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a w szczególności dokonanie analizy prawnej przesłanek ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prezentowana rozprawa zawierająca analizę prawną przesłanek

ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, została ujęta w czterech rozdziałach, wstępu oraz zakończenia. Układ pracy wynika z przedmiotu badań i założonego celu badawczego. Rozdział pierwszy obejmuje swym zakresem wskazanie na pojęcie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej spełniającej wobec swych członków i społeczeństwa szereg istotnych funkcji, zwłaszcza ekonomicznej i socjalizującej. Omówiono istotę obowiązku alimentacyjnego, który, obok realizacji celu ekonomicznego, służy kształtowaniu właściwych wzorców. Dokonano analizy zasady pomocniczości w świetle obowiązków rodziny oraz zawarto rys historyczny pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów. Nakreślono główne założenia pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów, które obowiązują w prawie angielskim, niemieckim oraz norweskim oraz porównano ich z rozwiązaniami prawnymi obowiązującymi w prawie polskim. Rozdział drugi poświęcony jest uzyskaniu przez osobę uprawnioną do alimentów, zaświadczenia o bezskutecznej egzekucji alimentów, jako podstawowej przesłanki warunkującej pomoc państwa na rzecz osób uprawnionych do alimentów. Rozdział trzeci obejmuje analizę prawną przesłanek zarówno pozytywnych jak i negatywnych, opisanych przez ustawodawcę metodą właściwą dla prawa publicznego, w tym wypadku prawa administracyjnego, od których uzależnione jest nabycie praw, przez osobę uprawnioną, do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Rozdział czwarty odnosi się do działań natury procesowej poprzez omówienie czynności podejmowanych przez organ właściwy wierzyciela, wobec osoby uprawnionej do alimentów, a ponadto zamieszczono omówienie czynności podejmowanych przez organ właściwy wierzyciela oraz organ właściwy dłużnika wobec dłużnika alimentacyjnego. Przybliżony został szereg czynności inicjujących przymuszenie dłużnika do spełnienia obowiązku alimentacyjnego i konsekwencje ich stosowania. Niniejszą pracę zwieńcza podsumowanie, które stanowi zestawienie głównych uwag i zawartych w jej treści ocen, dających podstawę udzielenia odpowiedzi na postawione na wstępie pytanie. Prezentowana dysertacja, stanowi odpowiedź na brak badań oscylujących wobec osoby uprawnionej, w większości są to tematy oscylujące wokół osoby dłużnika alimentacyjnego oraz uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego.